

Dopravní řád železniční.

Jest vyšší mocí, vyvíňující dráhu, byl-li vyplněn vagon sročeným davem za okolností a poměrů, za nichž nebylo lze vyplnění rozumně požadovatelnými prostředky čeliti.

(Rozh. ze dne 18. března 1924, Rv II 672/23.)

Pro žalobce ve stanici F. v dubnu 1920 naložený vagon masa byl dříve, než mohl býti odvezen, sročeným dělnictvem vyplněn. Žalobu na dráhu o náhradu škody o b a n i ž š í s o u d y zamítly, odvolací soud z těchto d ů v o d ů: Co do právního rozřešení sporu odpovídá napadený rozsudek stavu věci a zákonu. Jest mu plně přisvědčiti, že přednosta stanice učinil vše, co bylo v jeho moci, a že se ani o počinech, jichž opominutí mu odvolání vytýká, nedalo a nedá domýšleti, že by osudnou událost, rozebrání masa, byly odvrátily. Jednání přednostovo nutno posuzovati podle tehdejších místních a časových poměrů. Jinak se tvořil přednostovi stanice úsudek o tom, co je možné a čeho je potřeba, v době a ve středu shluknutí a zuření dělníků v neukázněné ještě době — roku 1920 — a jinak může o tom souditi vzdálený pozorovatel tři roky později za klidného uvažování v době, kdy veřejný pořádek přece jen již zase tak zavládl, že tehdejší svémocnosti a často je doprovázející násilnosti se zdají býti holými nemožnostmi. Podle tehdejších poměrů lze míti za vyloučeno, že by dělnictvo, do příjezdu rezervního parního stroje se shromáždívší, bylo dovolilo, by stroj byl k zabranému vagonu připjat, a bylo se obávati, že by ráznější zakročení i četnějšího četnictva bylo vedlo buď k odzbrojení četníků aneb ku krveprolití. Odpovědnost za to neb ono nesměl přednosta stanice rozumně na sebe vzíti. Nelze proto ani jemu ani dráze vytýkati nějaké opominutí, bez kterého by nebylo došlo k osudné události, jež je zřejmým následkem vyšší, neodolatelné moci.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Žaloba, podaná před uplynutím jednorocní promlčecí lhůty §u 98 žel. dopr. ř., byla zamítnuta právem jako neodůvodněná, neboť škoda, za niž se požaduje náhrada, vznikla vyšší mocí, za kterou železnice podle §u 84 žel. dopr. ř. neručí. Zaplombovaný vagon byl v krátké době několika hodin mezi naložením a mezi příjezdem vlaku, který jej měl odvézt, cizími lidmi násilně otevřen a vyplněn, četnictvo, povoláné přednostou stanice k jeho ochraně, osvědčilo se vůči několika stům sročených a ozbrojených lidí bezmocným. Příčina škody byla čistě vnější, neměla nic společného se železničním provozem a byla pro železniční správu událostí nepředvídatelnou a neodvratnou. Tím prokázány jsou veškeré podmínky vyšší moci, vylučující ručení železnice.